

Gerçeksiz Türkiye

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Son zamanlarda gitgide güçlenen ve ilgi toplayan yeni bir yazı türü var. Doruğunu, artık yazmadığı Cumhuriyet'teki yazılarıyla Tahsin Yücel'in oluşturduğu

bu anlayış Yıldırım Türker'den Murat Belge'ye kadar uzanıyor. Zaman zaman da Vivet Kanetti'yle Mine G.'den katı ve destek alıyor.

Bu yazı anlayışının temelinde düpedüz 'okuma' ve çözümleme kavramı yatmaktadır. Yazar, işe, toplumsal, siyasal olguları kültürel yapının bir parçası kabul ederek başlamaktadır. Kişinin kurduğu üslup, söyledikleri, davranışları ne denli açık olursa olsun gene de o görünen yüzeyin ancak görünmeyen bir şeylerin yansıması olduğu varsayılmaktadır. Amaç, asıl olan o görünmeyen düzlemi ortaya çıkarmaktır. Bunu gerçekleştirmek için yazar, karşısında duran yüzeyi bir 'metin' gibi okumakta ve çözümlemektedir.

Dikkat ediniz, Türkiye son zamanlarda yalnızca bu yoldan ulaşılmış 'gerçek'lerle yaşamaktadır. Çünkü, Türkiye, gerçeğin kayb olduğu bir dönemden geçmektedir. Bu, siyasetin konumundan kaynaklanmaktadır. Siyaset, kendisini olduğundan farklı göstermek zorundadır. Siyasetçi ise bir zırhının arkasına saklanmaya, başka bir yüz takınmaya çalışmaktadır. Bu, bir dokunulmazlık istemidir. Bu dokunulmazlık ancak gerçeği ortadan kaldırmakla, onun yerine kurgulanmış gerçeği doğru diye kabul ettirmekle sağlanabilecektir.

Ne var ki, oyun ortak olduğundan herkes yöntemi bilmekte, herkes aynı silahı kullanmaktadır. Yalanın, aldatmacanın ve onların uzantısı olan söylemlerin, davranış biçimlerinin egemen olduğu kurmaca bir dünyadır şimdi Türkiye'nin dünyası.

Hal böyle olunca da kimsenin kimseye inanmadığı, her şeyin bulanıklaşıp içinin boşaldığı bir ortam doğuyor ve insanlar ister istemez başka bir yöntemle başvurmaya zorunda kalıyorlar: Ortada görünenin arkasındakini bulmaya çalışmak...

Bu, bir gereksinimden kaynaklanıyor. İnsan, kendisini inanmak zorunda saymasa da daima bir gerçeğin olmasını isteyen varlıktır. Üstünde uzlaşmış, ortak bir tanının güvenliğinden yoksun olmanın azabı boşluk duygusunun yarattığı ürküntüdür.

Gündelik siyaset, bunu çok iyi bildiği için yalnızca insanın tanıyabileceği, eliyle tutup, gözüyle görebileceği somut bir zeminde yapılmak istenir. Oysa, belki de olmayan tek gerçek gündelik yaşamın gerçeğidir. Çünkü, bu gerçek kişiyle arasında hiçbir mesafenin olmadığı, onun kendisinde saptadığı ve duyumsadığını yeniden ona anlatan, böylelikle de onu aptal yerine koyan 'masallaştırılmış' bir gerçekliktir. Gündelik ve somut denilirken aslında düşsel bir gerçeklikler bütününden söz edilmektedir.

Bu durum, siyaseti dokunulmaz, erişilmez kılan tek yoldur. Olmayan bir gerçeğe, gündelik gerçeğe dayalı olduğundan Türk siyaseti artık bir yokluğun içinde oluşturulmaya başlanmıştır. Hatta, artık siyaset bir tür 'yokluk' kurma, boşluk doğurma, hiçlik yaratma çabasının ve sürecinin adıdır. Bugün toplumun gösterdiği tek çaba siyasete ulaşabilmenin çabasıdır.

Siyasetçiyi anlamak artık özel bir dilin okunabilmesini, anlaşılabilmesini zorunlu kılmaktadır. Gerçeği bulgulamakta mıdır yoksa onun çevresine, mitolojisini meydana getiren katlardan birisini mi örmektedir bilinmez, ama en azından yazarın yapmaya çalıştığı budur! Siyaseti, toplumu, söylemleri bir masal metnini çözümler gibi göstergelerini ortaya koyarak çözümlemek...

Kısacası şu: Türkiye, kendisini algılayamadığı, tanıyamadığı, anlayamadığı bir dönemden geçiyor. Türkiye, dilini yitirmiş, sonsuzca suskunlaşmış bir ülkedir artık. Türkiye'de duyulan, 'söz' ve onu içeren bir 'dil' değil; yalnızca bir bağırsık - çağırış, bir uğultudur. Bunun bir iletişim olduğunu ise galiba kimse söyleyemez!